

Tjänsteskrivelse

Datum

2025-01-22

Vår referens

Hans-Henrik Helldahl

Stadsjurist

hans-henrik.helldahl@malmo.se

Motion Farishta Sulaiman (M) om säkerhetsklassning av tjänster inom socialtjänsten

STK-2023-1766

Sammanfattning

Farishta Sulaiman (M) har inkommit med en motion till kommunfullmäktige i vilken det föreslås att ge kommunstyrelsen i uppdrag att utreda möjligheten att införa ett system där säkerhetsprövning sker vid tillsättning av tjänster inom arbetsmarknads- och socialnämndens myndighetsutövning.

Motionären föreslår även att ge kommunstyrelsen i uppdrag att utreda möjligheten att begära fullständigt utdrag ur belastningsregistret vid anställning samt kontinuerlig kontroll mot belastningsregistret under anställningen.

Motionen har remitterats till arbetsmarknads- och socialnämnden, hälsa-, vård- och omsorgsnämnden samt funktionsstödsnämnden. Arbetsmarknads- och socialnämnden framför att den redan utreder förutsättningar för att låta såväl vissa befattningar inom myndighetsutövning omfattas av säkerhetsprövning som mer omfattande kontroller inför erbjudande av annan anställning. Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden och funktionsstödsnämnden framför att sina politiska beslut om registerkontroller i brukarnära verksamheter förhindrar att personer med brottslig bakgrund, som bedöms olämpliga, anställs. Därutöver konstaterar alla tre nämnderna att det i dagsläget inte föreligger rättsligt stöd för kontroller av redan anställda utan lagstöd. Nämnderna ser inget behov av att kommunstyrelsen ytterligare utreder frågan om säkerhetsprövning eller utökade kontroller inför anställning.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. Kommunfullmäktige avslår motion av Farishta Sulaiman (M) om säkerhetsklassning av tjänster inom socialtjänsten.

Beslutsunderlag

- Arbetsmarknads- och socialnämnden beslut 240424 § 137 muntlig Reservation (M)
-
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 250127 Motion Farishta Sulaiman (M) om säkerhetsklassning av tjänster inom socialtjänsten
- Motion Farishta Sulaiman (M) om säkerhetsklassning av tjänster inom socialtjänsten
- Remissvar arbetsmarknads- och socialnämnden
-
- Funktionsstödsnämnden beslut 241216 §117 muntlig Reservation (M) och (SD)
- Remissvar funktionsstödsnämnden
- Remissvar hälsa-, vård- och omsorgsnämnden
- Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden beslut 241219 §130 muntlig Reservation (M), (C) och (SD)

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2025-01-27

Kommunstyrelsen 2025-02-05

Kommunfullmäktige 2025-02-27

Beslutet skickas till

Farishta Sulaiman (M)

Arbetsmarknads- och socialnämnden

Stadskontoret, HR-avdelningen

Stadskontorets handläggare

Ärendet

Farishta Sulaiman (M) har inkommit med en motion till kommunfullmäktige i vilken det föreslås att kommunstyrelsen ska få i uppdrag att utreda, tillsammans med berörda nämnder, möjligheten att etablera ett system där säkerhetsprovning sker vid tillsättning av tjänster inom Malmö stads myndighetsutövning. Motionären har förtydligat den 10 januari 2024 att motionen enbart avser tjänster inom socialtjänsten.

Vidare föreslås att kommunstyrelsen ska få i uppdrag att utreda möjligheten att införa kontinuerlig kontroll mot belastningsregistret för anställda där utdrag från belastningsregistret har utförts vid anställning.

Slutligen föreslås att kommunstyrelsen ges i uppdrag att utreda möjligheten för att begära fullständiga belastningsutdrag vid nyanställning.

Motionen remitterades till arbetsmarknads- och socialnämnden som i april månad 2024 lämnade ett yttrande där den konstaterade att det inte fanns något behov för kommunstyrelsen att ytterligare utreda frågorna vidare. Nämnden föreslog att kommunfullmäktige ska avslå motionen. Motionen har därefter även remitterats till hälsa-, vård och omsorgsnämnden och funktionsstödsnämnden som i december 2024 inkommit med yttrande. Även de nämnderna föreslog att kommunfullmäktige ska avslå motionen.

Bakgrund

Av 2 kap. 6 § andra stycket regeringsformen följer att var och en gentemot det allmänna är skyddad mot betydande intrång i den personliga integriteten som sker utan samtycke eller stöd i lag och som innebär övervakning eller kartläggning av den enskildes personliga förhållanden. En registerkontroll av redan anställd medarbetare anses vara ett sådant intrång.

Säkerhetsskyddslagen¹ gäller för utövare av säkerhetskänslig verksamhet, bland annat verksamhet som är av betydelse för Sveriges säkerhet (se 1 kap 1 § första stycket säkerhetsskyddslagen). Säkerhetskänslig verksamhet finns bland annat i sektorerna energiförsörjning, handel och industri samt offentlig förvaltning.

Säkerhetsprövningen, som bland annat sker genom registerkontroller, ska göras innan deltagandet i den säkerhetskänsliga verksamheten påbörjas och följas upp under tiden som deltagandet där pågår (se 3 kap. 3 § säkerhetsskyddslagen).

Vissa kommunala verksamheter omfattas av ett regelverk som innebär en skyldighet för en arbetsgivare att kontrollera en arbetssökandes belastningsregister, så kallad obligatorisk registerkontroll. En sådan skyldighet finns vid anställning av personal i till exempel skolverksamhet (se 2 kap. 31 § skollagen²) och vid boenden som tar emot barn³ (se 1 § lagen om registerkontroll av personal vid vissa boenden som tar emot barn) samt av personal som ger stöd och serviceinsatser till barn med funktionshinder⁴ (se 1 § lagen om registerkontroll av personal som utför vissa insatser åt barn med funktionshinder).

Vid sidan av den obligatoriska registerkontrollen finns det bestämmelser som ger en arbetsgivare rätt, men inte en skyldighet, att begära registerutdrag inför en anställning, så kallad fakultativ registerkontroll. Regler som rör den fakultativa registerkontrollen finns bland annat i lagen om registerkontroll av personer som ska arbeta med barn⁵.

---

¹ Säkerhetsskyddslag 2018:585

² Skollag 2010:800

³ SFS 2007:171

⁴ SFS 2010:479

⁵ SFS 2013:852

Verksamheter som inte omfattas av de obligatoriska eller fakultativa registerkontrollerna har inte någon uttrycklig rätt enligt författning att begära att en arbetssökande visar upp ett utdrag ur belastningsregistret inför en anställning. Avsaknaden av en sådan reglering innebär dock inte att det är förbjudet för arbetsgivaren att begära att en arbetssökande visar upp ett sådant utdrag för arbetsgivaren. Utdragen begärs i dessa fall med stöd av den rätt till insyn i belastningsregistret som tillkommer den enskilde enligt 9 § första stycket lagen om belastningsregister. Det här förfarandet kallas för informell registerkontroll.

Av hänsyn främst till den personliga integriteten har lagstiftaren valt att inte låta personer som redan är anställda omfattas av detta krav på registerkontroll.

Det bör även noteras att Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) rekommenderar kommuner att använda sig av den så kallade informella registerkontrollen restriktivt och enbart när det klart och tydligt går att motivera ur verksamhetssynpunkt.

Politiska beslut och tidigare motioner

I Malmö stad har hälsa-, vård- och omsorgsnämnden och funktionsstödsnämnden i december 2020 infört krav om utdrag ur belastningsregistret för samtliga anställningar i brukarnära verksamheter. Båda nämnderna har tagit fram såväl riktlinjer som rutiner för vilka verksamheter som bedöms vara brukarnära och hur kontrollen ska genomföras.

Frågan om att införa registerkontroller inför anställning i stadens verksamheter har tidigare hanterats av fullmäktige via STK 2019-1003 (trygg äldreomsorg för Malmös äldre) samt STK 2018-197 (Revisorskollegiets granskning av läkemedelshantering och rapport om utdrag ur belastningsregistret inom hälsa-, vård- och omsorgsnämnden).

Nämndernas yttranden

Arbetsmarknads- och socialnämnden, hälsa-, vård- och omsorgsnämnden samt funktionsstödsnämnden har givits möjlighet att lämna yttrande till kommunfullmäktige gällande motion av Farishta Sulaiman angående säkerhetsklassning av tjänster inom socialtjänsten. Av nämndernas yttranden framgår sammanfattningsvis följande.

Arbetsmarknads- och socialnämnden framför att en ordning där samtliga tjänster som innefattar myndighetsutövning skulle vara säkerhetsklassade synes inte vara ändamålsenlig eller förenlig med gällande lagstiftning. I förvaltningen pågår det ett arbete för att identifiera behovet av att placera befattningar i säkerhetsklass. Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden och funktionsstödsnämnden framför att tjänsterna inom myndighetsutövning inte faller in under den kategori som omfattas av säkerhetsskyddslagen. Nämnderna ser mot den bakgrunden inget behov att kommunstyrelsen också utreder frågan.

Nämnderna framför att det inte finns något lagligt stöd för att återkommande begära registerutdrag under anställning i andra fall än de som omfattas av säkerhetsskyddslagen.

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden och funktionsstödsnämnden framför att de har politiska beslut vilka ger stöd för att inhämta ett fullskaligt utdrag ur belastningsregistret vid nyanställning i brukarnära verksamheter. Arbetsmarknads- och socialnämnden och funktionsstödsnämnden upplyser om att regeringen tillsatt en utredning om Utökade registerkontroller vid anställning i kommun (Ds 2024:24) och vill invänta vilka lagförslag som den kommer att framföra.

Nämnderna ser mot den bakgrunden inte något behov för kommunstyrelsen att ytterligare utreda frågan om registerutdrag.

Nämnderna föreslår att kommunfullmäktige avslår motionen.

Muntliga reservationer har inkommit vid alla tre nämnderna. I arbetsmarknads- och socialnämnden har muntlig reservation inkommit från M och SD. I hälsa-, vård- och omsorgsnämnden har muntlig reservation inkommit från M, C och SD och i funktionsstödsnämnden har muntlig reservation inkommit från M och SD.

Stadskontorets bedömning

Som framgår av ovan är var och en gentemot det allmänna skyddad mot betydande intrång i den personliga integriteten som sker utan samtycke eller stöd i lag och som innebär övervakning eller kartläggning av den enskildes personliga förhållanden. En registerkontroll av redan anställd personal anses vara ett sådant intrång.

När det gäller en kontroll under pågående anställning är den i princip tillåten endast i de fall som föreskrivs i säkerhetsskyddslagen. Det handlar då om att skydda en säkerhetskänslig verksamhet. Om kontroller genomförs utan lagstöd medför de ett betydande intrång i de anställdas personliga integritet i regeringsformens mening (JO-beslut dnr 7143-2022).

När det gäller en kontroll inför bland annat anställning finns det ett lagkrav för kommunens verksamheter som riktar sig mot barn och unga att kräva utdrag ur belastningsregistret. I vissa fall ska arbetsgivaren dessutom kräva ett utdrag ur misstankeregistret. Övriga delar av arbetsmarknaden är oreglerad vilket medför att såväl privata som offentliga arbetsgivare i stor utsträckning kräver utdrag även för andra yrkesgrupper. Utdragen begärs i dessa fall med stöd av den rätt till insyn i belastningsregistret som tillkommer den enskilde.

De nämnder i staden som har politiska beslut om en obligatorisk kontroll av belastningsregister inför anställning är beslutade inom ramen för det oreglerade

området. Det medför att verksamheter i staden redan idag kräver fler utdrag ur belastningsregister än vad stadens verksamheter har en skyldighet att göra.

SKR uppmanar fortfarande kommunerna att tillämpa möjligheten att begära registerutdrag inom det oreglerade området restriktivt. Detta är en rådgivning som stadskontoret gett tidigare och som legat till grund för stadskontorets bedömning vid tidigare motioner som handlat om registerutdrag. Mot denna bakgrund och då regeringens promemoria om Utökade registerkontroller vid anställning i kommun (Ds 2024:24) är ute på remiss samt att nämnderna bedömer att det inte finns något behov för kommunstyrelsen att ytterligare utreda de frågor som motionären angivit, anser stadskontoret att motionen ska avslås.

Stadskontorets förslag

Kommunfullmäktige föreslås besluta att motionen ska avslås.

Ansvariga

Johanna Juhlin HR-direktör

Pamela Lindqvist Sekreterare

Andreas Norbrant Stadsdirektör